

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

1 SKIRSNIS. MEDŽIAGOS ARBA MIŠINIO IR BENDROVĖS ARBA IMONĖS IDENTIFIKAVIMAS

1.1 Produkto identifikatorius: Reaktyvinių variklių kuras JET A-1 (Žibalas)

EC Nr.: 294-799-5

CAS Nr.: 91770-15-9

REACH registracijos Nr.: 01-2119502385-46-0009

1.2 Medžiagos ar mišinio nustatyti naudojimo būdai ir nerekomenduojami naudojimo būdai:
Naudojamas kaip kuras žibalinėms lempoms, primusams, bei kitiems buitiniams prietaisams.

1.3 Išsami informacija apie saugos duomenų lapo tiekėję:

UAB "Savingė",

Kalno 19, Vladikiškių km, Kaišiadorių r., LT-56180

Telefonas / faksas: (8-346) 600 11, 60012

Už saugos duomenų lapą atsakingo kompetentingo asmens elektroninio pašto adresas:
kokybe@savinge.lt

1.4 Pagalbos telefono numeris:

Lietuvos apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuro telefonas 8-5-236 20 52, mob. +370 687 53378 (visą parą).

2 SKIRSNIS. GALIMI PAVOJAI

2.1 Medžiagos klasifikavimas:

Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008

Flam. Liq. 3, H226

Asp. Tox. 1, H304

Skin Irrit. 2, H315

STOT SE 3, H336

Aquatic Chronic 2, H411

2.2 Ženklavimo elementai:

Ženklavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008

Signalinis žodis: Pavojinga

Pavojingumo piktogramos

GHS02

GHS08

GHS07

GHS09

Pavojingumo frazės:

H226 Degūs skystis ir garai.

H304 Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį.

H315 Dirgina odą.

H336 Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą.

H411 Toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Atsargumo frazės:

P102 Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje.

P210 Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti.

P273 Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

P280 Mūvėti apsaugines pirštines, dėvėti apsauginius drabužius, naudoti akių (veido) apsaugos priemones.

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

P301+P310 PRARIJUS: Nedelsiant skambinti į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą arba kreiptis į gydytoją.

P331 NESKATINTI vėmimo.

P501 Turinį/talpyklą priduoti į atliekas naikinančias įmonės.

2.3 Kiti pavojai

Reaktyvinių variklių kuras (žibalas) yra degus skystis. Lengvesnieji angliavandeniliai lėtai garuoja. Garai dirgina akis ir kvėpavimo traktą. Užtiškus skystam produktui, akys ir oda sudirginama. Ilgas ar pakartotinas kontaktas sausina ir dirgina odą. Įkvėptas į plaučius produktas gali sukelti cheminių plaučių uždegimą.

Toksiškas vandens organizmams. Gali sukelti ilgalaikius nepageidautinus poveikius aplinkai vandenyje. Egzistuoja rizika užteršti dirvožemį ir gruntinius vandenis.

3 SKIRSNIS. SUDĖTIS ARBA INFORMACIJA APIE SUDEDAMĄSIAS DALIS

Cheminė sudėtis: Reaktyvinis variklių kuras (žibalas)

Sudėtinės dalys pagal Reglamentą (EB) Nr.1272/2008:

CAS Nr.	EINECS Nr. EC Nr.	Pavadinimas	Koncentracija (%) produkto masės
91770-15-9	294-799-5	Žibalas hidrovalytas	100 %
128-39-2 732-26-3 98-54-4 88-18-6	204-884-0 211-989-5 202-679-0 201-807-2	Antioksidacinis priedas	0 – 0,0031
Nėra duomenų	Nėra duomenų	Antistatinis priedas stadiš (R) 450	0 – 0,0002

4 SKIRSNIS. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

4.1 Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas

Bendroji informacija: Nuo išsiliejusio produkto paviršiai tampa slidūs. Prieš gelbėjant nukentėjusiuosius izoliuoti teritoriją nuo visų galimų užsidegimo šaltinių, taip pat atjungti elektros tiekimo šaltinius. Užtikrinti tinkamą ventiliaciją ir patikrinti, kad prieš įeinant į uždaras patalpas būtų saugi, kvėpavimui tinkama aplinka. Prieš nusivelkant užterštus rūbus, sudrėkinti juos vandeniui, kad išvengtų galimo kibirkščiavimo nuo statinės iškrovos.

Įkvėpus: Mažai tikėtina, kad būtų galima įkvėpti, kadangi aplinkos temperatūroje medžiagos garų slėgis yra mažas. Garai gali pakliūti į kvėpavimo takus, kai dirbama su medžiaga esant aukštai temperatūrai ir blogai ventiliacijai. Pastebėjus kvėpavimo sunkumus, išvesti nukentėjusį į gryną orą ir laikyti jį kvėpavimui patogioje padėtyje.

Jei nukentėjusysis neteko sąmonės ir:

- nekvėpuoja – reikia patikrinti, ar nėra pašalinių kvėpavimo trukdžių, ir kad apmokytas personalas atliktų dirbtinį kvėpavimą. Jei būtina, padaryti išorinį širdies masažą ir kreiptis medicininės pagalbos.

- kvėpuoja – saugiai paguldyti taip, kad galva būtų žemesnėje padėtyje negu kūnas. Jeigu reikia, aprūpinti deguonies kauke.

Jei pastebimi nukentėjusiojo sąmonės pakitimai ir jei simptomai nepraeina, kviesti gydytoją.

Patekus ant odos:

Simptomai: paraudimas, dirginimas. Nedelsiant nusivilkti užterštus drabužius, nusiauti avalynę ir saugiai pašalinti. Pažeistą vietą kruopščiai nuplauti vandeniui ir muilu. Jei odos dirginimas,

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

pabrinkimas ar paraudimas stiprėja ir nepraeina, kreiptis į gydytoją. Dirbant su didelio slėgio įranga, gali įvykti odos pažeidimas produkto čiurkšle. Jei atsiranda žaizdos, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Nelaukti, kol pasireikš simptomai. Esant nežymiems terminiams nudegimams žaizdą atvėsinti. Nudegimo vietą laikyti po šaltu tekančiu vandeniu bent penkias minutes arba kol nusiūgs skausmas. Tačiau, per daug neatšaldyti (vengti hipotermijos).

Patekus į akis:

Simptomai: silpnas dirginimas (bendro pobūdžio). Atsargiai keletą minučių skalauti akis vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jei juos nešiojate ir jei lengva išimti. Skalauti toliau. Jei akis ir toliau dirgina, jos patinusios ar matomas miglotas vaizdas, kreiptis į gydytoją.

Prarijus:

Simptomai: gali nepasireikšti nė vieno simptomo arba gali pasireikšti keletas simptomų. Pasireiškus simptomams gali pykinti ir sukelti viduriavimą. Prarijus, visuomet gresia aspiracija. Nukentėjusį reikia nedelsiant išgabenti į ligoninę. Nelaukti, kol pasireikš simptomai. Nesistengti sukelti vėmimo, nes yra didelė aspiracijos (plaučių cheminio uždegimo) grėsmė. Skrandžio praplovimą galima atlikti tik po endotrachėjinės intubacijos. Sąmonę praradusiam asmeniui nieko neduoti per burną.

4.2 Svarbiausi simptomai ir poveikis Įkvėpus garų galimas galvos skausmas, pykinimas, vėmimas, sąmonės būsenos pakitimas. Patekus ant odos – paraudimas, dirginimas. Patekus į akis pasireiškia silpnas dirginimas (bendro pobūdžio). Prarijus gali pasireikšti keletas simptomų arba nė vienas simptomas gali nepasireikšti. Pasireiškus simptomams gali pykinti ir sukelti viduriavimą. Prarijus, visuomet gresia aspiracija.

4.3 Nurodymas apie bet kokios neatidėliotinos medicinos pagalbos ir specialaus gydymo reikalingumą

Gydymas atliekamas pagal simptomus. Prarijus, visuomet gresia aspiracija.

5 SKIRSNIS. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

Degumas: Degus skystis.

5.1 Gesinimo priemonės

Tinkamos gaisro gesinimo priemonės

- Putos (gesinimo darbus gali atlikti tik specialiai apmokytas personalas),
- Vandens rūkas (gesinimo darbus gali atlikti tik specialiai apmokytas personalas),
- Sausi cheminiai milteliai,
- Anglies dioksidas,
- Inertinės dujos (pagal nustatytas taisykles),
- Smėlis arba žemės,
- Vandens garas.

Netinkamos gaisro gesinimo priemonės: Nenukreipti vandens srovės tiesiogiai į degantį produktą, nes produktas gali išsitaškyti ir gaisras gali išplisti. Vengti gesinti putomis ir vandeniu tą patį paviršių vienu metu, nes vanduo sunaikina putas.

5.2 Specialūs medžiagos ar mišinio keliami pavojai

Degimo produktai: Nepilnai sudegus produktui, į orą gali išsiskirti kietosios ir skystosios cheminės dalelės ar dujos, įskaitant anglies monoksidą ir kitus nenustatytus organinius ir neorganinius junginius. Jei yra pakankamas sieros junginių kiekis, tai degimo produktuose taip pat gali būti H₂S ir SO_x (sieros oksidų) ar sieros rūgšties.

Specifiniai pavojai: Jei cisternos ar rezervuarai su produktu yra veikiami ugnies, iškyla sprogimo pavojus dėl padidėjusio slėgio aparato viduje. Išsiliejus produktui, susidaręs angliavandenilinių garų

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

ir oro mišinys gali sprogti ar užsidegti nuo žiežirbų ar įkaitusių paviršių. Cisternas ir rezervuarus su produktu arti ugnies aušinti vandens čiurkšlėmis iš pakankamai saugaus atstumo.

5.3 Patarimai gaisrininkams Naudoti tinkamus kvėpavimo aparatus, izoliuojančias dujokaukes ir izoliuojančius apsauginius rūbus. Didelio gaisro atveju arba uždaroje ar blogai vėdinamose patalpose, reikia dėvėti ugniai atsparius apsauginius rūbus ir autonominį kvėpavimo aparatą su pilnai veidą uždengiančia kauke, veikiančia perteklinio slėgio režimu.

6 SKIRSNIS. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

6.1 Asmeninės apsaugos priemonės, saugos priemonės ir skubios pagalbos procedūros

Išsiliejus nedideliam produkto kiekiui: įprastiniai antistatiniai darbiniai drabužiai. Išsiliejus dideliems produkto kiekiams: vientisas cheminėms medžiagoms atsparus ir antistatinis kombinezonas. Cheminėms medžiagoms, ypač aromatiniams angliavandeniliams atsparios darbinės pirštinės.

PASTABA: PVA pirštinės nėra atsparios vandeniui, avarijų likvidavimo darbams jos netinka. Darbinis šalmas. Antistatiniai neslystantys apsauginiai batai. Apsauginiai akiniai arba apsauginis veido skydelis (esant purslams ar galimam produkto sąlyčiui su akimis). Kvėpavimo apsauga: galima naudoti puskaukę arba visą veidą dengiančią kaukę su apsaugos filtru (-ais) nuo organinių garų, arba autonominį kvėpavimo aparatą, atsižvelgiant į produkto išsiliejimo mastą ar numatomą koncentracijos kiekį. Jei situacijos neįmanoma pilnai įvertinti, arba galimas deguonies trūkumas, tuomet reikia naudoti tik autonominį kvėpavimo aparatą.

Žibalas yra degus skystis, todėl bet koks jo išsipylimas ar nutekėjimas sukelia rimtą gaisro ar sprogimo pavojų. Sustabdyti produkto nuotėkį arba neleisti jam išplisti, jei taip daryti yra saugu. Vengti tiesioginio sąlyčio su išsiliejusia medžiaga. Būti prieš vėją. Išsiliejus dideliems produkto kiekiams, įspėti pavėjui esančių teritorijų gyventojus. Avarių likvidavime nedalyvaujantiems asmenims nurodyti laikytis atokiau nuo išsiliejimo vietos. Perspėti gelbėjimo tarnybų personalą. Veiksmų pagrįstumą (išskyrus nedidelių išsiliejimų atvejus) visada, jei įmanoma, turi įvertinti ir koordinuoti kompetentingas asmuo, atsakingas už avarių valdymą. Pašalinti visus užsidegimo šaltinius (pvz. elektros, kibirkščių, ugnies), jei taip daryti yra saugu. Esant reikalui, pagal galiojančias taisykles informuoti atitinkamas valdžios institucijas.

6.2 Ekologinės atsargumo priemonės

Išsiliejus sausumoje Sustabdyti produkto nuotėkį, jei taip daryti yra saugu. Neleisti produktui patekti į kanalizaciją, upes, paviršinius ar kitokius vandens telkinius. Esant būtinybei, aplink išsiliejusį produktą supilti sausų žemių, smėlio ar panašios nedegios medžiagos pylimą. Jei yra galimybė, didelius išsiliejusius kiekius galima atsargiai padengti putomis ir tuo būdu sumažinti gaisro grėsmę. Nenaudoti tiesioginės vandens čiurkšlės. Pastatuose ar uždaroje erdvėje užtikrinti tinkamą vėdinimą.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą Sustabdyti produkto nuotėkį, jei taip daryti yra saugu. Išsiliejus nedideliame kiekiu uždaruose vandens (pvz. uostuose) plotuose, produktą sulaukyti plūdriomis užtvaramis ar kita įranga. Išsiliejusiems dideliems kiekiams atviruose vandenyse sulaukyti esant galimybei naudoti plūdriasis užtvaras ar kitas mechanines priemones.

6.3 Izoliavimo ir valymo procedūros bei priemonės

Išsiliejus sausumoje Išsiliejusiam produktui sugerti naudoti nedegias medžiagas. Išsiliejusio produkto likučius surinkti tinkamomis priemonėmis. Surinktą produktą ir kitas užterštas medžiagas patalpinti atitinkamuose perdirbimui, regeneravimui ar saugiam pašalinimui skirtuose konteineriuose. Užterštą dirvožemį pašalinti arba perdirbti pagal vietos valdžios taisyklių reikalavimus.

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą Išsiliejusį produktą surinkti specialiais plūdriaisiais adsorbentais. Jei tokios galimybės nėra, tai išsiliejusio produkto plitimą reguliuoti ir produktą surinkti nugriebimo nuo paviršiaus būdu arba kitomis tinkamomis priemonėmis, užtikrinant, kad imtasi reikiamų priemonių užkirsti kelią gaisrui ir (arba) sprogimui. Dispergentus galima naudoti tik pagal specialisto rekomendaciją ir, jei būtina, gavus vietos valdžios leidimą. Surinktą produktą ir kitas medžiagas laikyti atitinkamuose regeneravimui ar saugiam pašalinimui skirtuose konteineriuose.

Papildoma informacija PASTABA: Šios rekomenduojamos priemonės yra pagrįstos labiausiai tikėtiniais šio produkto išsiliejimo scenarijais, tačiau tam tikros vietos sąlygos (vėjas, oro temperatūra, bangavimas, srovės kryptis ir greitis) gali ženkliai įtakoti atitinkamų veiksmų pasirinkimą. Dėl šios priežasties, esant reikalui, vertėtų pasitarti su vietos specialistais. Vietinėmis taisyklėmis gali būti nurodyta, kurių veiksmų reikia imtis, o kurie yra draudžiami. Išsiliejus mažiems produkto kiekiams, ypač atvira ore, kai garai įprastai gana greitai išsisklaido, pavojingos koncentracijos susidaryti neturėtų. Bet tam tikrose vietose, kaip įdubos ar uždaroje patalpose esantys susiaurėjimai, gali susikaupti pavojingi garų kiekiai. Visose tokiose situacijose teisingus veiksmus reikia pasirinkti pagal kiekvieną konkretų atvejį.

7 SKIRSNIS. TVARKYMAS IR SANDĖLIAVIMAS

7.1 Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės Pasirūpinti, kad produktas nepatektų į aplinką. Būtina laikytis visų degių produktų tvarkymui ir sandėliavimui taikomų taisyklių reikalavimų. Produktą laikyti atokiau nuo karščio, kibirkščių, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti. Produktą naudoti ir laikyti tik lauke arba gerai vėdinamose vietose. Vengti sąlyčio su produktu.

7.2 Saugaus tvarkymo ir sandėliavimo sąlygos

Tvarkymas Pumpuojant produktą (užpildant mobilias cisternas ir jas išpilant) bei imant ėminius, gali susidaryti elektrostatinis krūvis, todėl reikia imtis priemonių, apsaugojančių nuo elektrosstatinės iškvovos. Reaktyvinių variklių kurui transportuoti turi būti naudojamos hermetiškos tam tinkamos mobilios cisternos. Atliekant užpildymo, išpylimo ar tvarkymo darbus, nenaudoti suslėgto oro. Įžeminti ir pritvirtinti konteinerius, cisternas bei perdavimo ir priėmimo įrangą. Naudotis tik nesprogiais įrankiais. Garai yra sunkesni už orą. Būkite atsargūs, nes jie gali susikaupti įdubose ir uždaroje erdmėje. Naudoti asmenines apsaugos priemones. Vengti sąlyčio su oda ir akimis. Nepraryti. Vengti įkvėpti garų.

Sandėliavimas

Sandėliavimo teritorija, rezervuarų konstrukcija, įranga ir darbo tvarka turi atitikti galiojančius Europos, šalies ar vietos įstatymus. Produktui sandėliuoti naudojami rezervuarai ar saugyklos, tinkami būtent degiems skysčiams. Sandėliavimo įranga turi būti įrengta su atitinkamomis dambomis, kad nuotėkio ar išsiliejimo atveju produktas neužterštų dirvožemio ar vandens.

Rezervuarų vidaus įrangos valymo, apžiūros ir remonto darbus gali atlikti tik kvalifikuotas ir tinkamą įrangą turintis personalas, kaip nurodyta šalies, vietos valdžios ar kompanijos nustatytose normose. Prieš patenkant į rezervuarus ir pradėdant bet kokius darbus uždaroje erdvėje, reikia patikrinti, kiek aplinkos ore yra deguonies ir koks degumo lygis.

Tuščioje rezervuaro erdmėje gali susikaupti žibalo garai (dujiniai angliavandeniliai), kurie gali užsidegti esant temperatūroms, mažesnėms už pliūpsnio temperatūrą, todėl būtina vengti elektrosstatinės iškvovos ir užsidegimo šaltinių, matuojant produkto lygį rezervuare ar imant produkto ėminius.

Nelaikyti produkto kartu su oksiduojančiomis medžiagomis.

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

Tinkamos ir netinkamos sandėliavimo įrangai medžiagos

Tinkamos medžiagos: konteineriai (talpyklos) arba jų vidinė dalis turi būti pagaminta iš lengvo, nerūdijančio plieno.

Netinkamos medžiagos: kai kurios sintetinės medžiagos priklausomai nuo medžiagos savybių ar naudojimo paskirties gali būti netinkamos konteinerių (talpyklų) ar jų vidinės dalies gamybai. Dėl medžiagų tinkamumo būtina pasitarti su gamintoju.

Informacija dėl produkto gabenimui naudojamų konteinerių

Laikyti tik originaliame konteineryje (talpykloje) arba šios rūšies produktui skirtame konteineryje. Konteinerius (talpyklas) laikyti sandariai uždarytus ir tinkamai pažymėtus. Saugoti nuo saulės spindulių. Konteinerių (talpyklų) viršutinėje dalyje gali kauptis lengvi angliavandenilių garai ir sukelti užsidegimo ar sprogo pavojų. Tuščiame konteineryje (talpykloje) gali būti degių produkto likučių. Gerai neišvalius konteinerių juos virinti, lituoti, gręžti, pjaustyti ar deginti draudžiama.

7.3 Naudojimo būdai:

Naudojamas kaip kuras žibalinėms lempoms, primusams, bei kitiems buitiniams prietaisams.

8 SKIRSNIS. POVEIKIO KONTROLĖ / ASMENS APSAUGA

8.1 Kontrolės parametrai

Ribinės poveikio vertės: Laikytis nustatytų nacionalinių leistino poveikio darbe ribų. Jei jos nėra nustatytos, rekomenduojamas šis trumpalaikis poveikio ribinis dydis: - 500 mg/m³.

8.2 Poveikio kontrolė

Techninio valdymo priemonės: Žibalas aplinkos temperatūroje išskiria nedaug garų, bet atliekant įvairias technines ir gamybines operacijas į aplinką gali išsiskirti žibalo garai, todėl jų koncentracija darbo aplinkos ore turi būti reguliuojama iki minimalaus leistino lygio.

Asmeninės apsaugos priemonės

Kvėpavimo takų apsaugos priemonės: Darbo metu, kai darbuotojai yra neišvengiamai veikiami išsiskyrusių produkto garų ir dujų didelio kiekio, būtina naudoti tinkamas kvėpavimo takų apsaugos priemones, kaip filtruojanti A2 markės dujokaukė ar jai analogiška (pvz. pagal EN 14387). Darbui aparatų viduje ar kitose uždaroje erdvėse **draudžiama** naudoti filtruojančias dujokaukes, o būtina naudoti specialią izoliuojančią įrangą. Kvėpavimo takų apsaugos priemonės turi būti parenkamos ir naudojamos pagal gamintojų instrukcijas ir kitus įstatymais nustatytus reikalavimus.

Akių apsaugos priemonės: Jeigu produktas gali patekti į akis, būtina dėvėti apsauginius akinius (pvz. pagal EN 166).

Odos ir kūno apsaugos priemonės

Rankų apsaugos priemonės: Naudoti naftos produktams atsparias pirštines (pvz. pagal EN 420, EN 388, EN 374-2, EN 374-3).

Kitos apsaugos priemonės: Būtina dėvėti apsauginius rūbus (pvz. pagal EN 465) ir kitą apsauginę įrangą. Apsauginė apranga turi būti reguliariai tikrinama ir tvarkoma.

Specialūs nurodymai higienai: Plauti rankas prieš pertraukas ir po darbo.

Poveikio aplinkai kontrolė: Reikia tikrinti emisijas iš ventiliacijos ir gamybinės įrangos, kad būtų užtikrintas jų atitikimas aplinkosaugos teisės aktų reikalavimams. Kai kuriais atvejais, siekiant sumažinti emisiją iki priimtino lygio, gali tekti įrengti garų filtrus ar modifikuoti darbo proceso įrangą.

9 SKIRSNIS. FIZINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

9.1 Informacija apie pagrindines fizines ir chemines savybes

Agregatinė būseną, spalva, kvapas: Skaidrus skystis su būdingu angliavandenilių kvapu.

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

pH:	Informacija nereikšminga.
Distiliacijos temperatūros intervalas:	150 – 300 °C.
Užšalimo temperatūra:	ne aukštesnė kaip minus 47 °C.
Pliūpsnio temperatūra:	ne mažesnė kaip 40 °C.
Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra:	didesnė kaip 220 °C.
Sprogumo koncentracija ore:	0,6 – 6,0 % tūrio.
Garų slėgis:	apie 2 kPa (esant 38 °C).
Garų tankis lyginant su oru:	didesnis kaip 3.
Tankis, esant 15 °C:	775 – 840 kg/m ³ .
Klampa, esant minus 20 °C:	ne didesnė kaip 8 mm ² /s.
Tirpumas : - vandenyje:	šiek tiek tirpsta (< 50 mg/l, esant 20 °C);
- riebaluose:	neturima informacijos.

10 SKIRSNIS. STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

10.1 Reaktingumas Nesukelia pavojingų reakcijų, jei tvarkant ir sandėliuojant laikomasi atsargumo priemonių

10.2 Stabilumas: Standartinėmis sąlygomis stabilus.

10.3 Pavojingų reakcijų galimybė Nėra žinomų pavojingų reakcijų.

10.4 Vengtinios sąlygos: Aukšta aplinkos temperatūra. Vengti elektrostatinės elektros iškrovų ir kitų užsidegimo šaltinių.

10.5 Vengtinios medžiagos: Vengti sąlyčio su stipriomis oksiduojančiomis medžiagomis.

10.6 Pavojingi skilimo produktai: Terminio skilimo produktai kinta priklausomai nuo sąlygų. Dalinio skilimo metu susidaro dūmai, anglies dioksidas, anglies monoksidas ir kitos kenksmingos dujos. Toksiškų dujų koncentracija uždaroje erdvėje ar patalpoje gali pasiekti pavojingą ribą.

11 SKIRSNIS. TOKSIKOLGINĖ INFORMACIJA

11.1 Informacija apie toksinį poveikį

Poveikio būdai

Medžiaga gali patekti į organizmą per odą, įkvėpus arba prarijus.

Ūmus toksiškumas

Eksperimentiniai ūmaus toksiškumo duomenys:

Prarijus LD₅₀ > 5000 mg/kg,

Įkvėpus LC₅₀ > 5200 mg/m³,

Patekus ant odos LD₅₀ > 2000 mg/kg.

Ilgalaikis ir lėtinis toksiškumas

Eksperimentiniai lėtinio toksiškumo duomenys:

Pasikartojantis ilgalaikis poveikis patekus ant odos NOAEL ≥ 400 mg/kg/parą,

Pasikartojantis ilgalaikis poveikis įkvėpus NOAEC ≥ 1000 mg/m³,

Pasikartojantis ilgalaikis poveikis prarijus NOAEL ≥ 750 mg/kg/parą.

Trumpalaikio poveikio įtaka

Žibalo garai nežymiai dirgina akis ir kvėpavimo takus. Užtiškus skystam produktui, sudirginamos akys ir oda. Nurijus produkto, sudirginamas virškinimo traktas. Įkvėptas įplaučius skystas produktas gali sukelti cheminį plaučių uždegimą. Prarijus taip pat gresia aspiracija.

Ilgalaikio poveikio įtaka

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

Esant pakartotinam ar užtęstam sąlyčiui su produktu, pastarasis dirgina odą, sukelia jos sausėjimą. Garai dirgina akis ir kvėpavimo takus. Užsitęsęs sąlytis su žibalo garais gali sukelti inkstų patologiją.

Toksiškumas reprodukcijai

Eksperimentiniai duomenys:

Prarijus NOAEL ≥ 3000 mg/kg/parą,

Patekus ant odos NOAEL ≥ 494 g/kg/parą,

Įkvėpus NOAEC ≥ 1000 mg/m³.

PASTABA: Žibalo tvarkymas įprastinėmis sąlygomis toksikologinio pavojaus nekelia.

12 SKIRSNIS. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

12.1 Toksiškumas: Žibalo angliavandeniliai (skysti) kenksmingi vandens organizmams ir gali turėti ilgalaikį neigiamą poveikį vandens aplinkai. Ant vandens paviršiaus gali susidaryti išsiliejusio produkto plėvelė, kuri gali fiziškai pakenkti ir turėti žalingą poveikį vandens gyvūnijai ir augalijai. Žibalo garai pasižymi mažu toksiškumu. Susigėrusios angliavandenilių dalelės gali būti žalingos organizmams, esantiems vandens telkinių organinėse nuosėdose. Eksperimentiniai duomenys:

Ūmus poveikis vandens bestuburiams EL₅₀ 1,4 mg/l,

Ūmus poveikis vandens dumbliams EL₅₀ 1-3 mg/l; NOEL 1 mg/l,

Ūmus poveikis žuvims LL₅₀ 2-5 mg/l; NOEL 2 mg/l,

Ilgalaikis poveikis vandens bestuburiams EL₅₀ 0,89 mg/l; NOEL₅₀ 0,48 mg/l,

Ilgalaikis poveikis žuvims NOEL₅₀ 0,098 mg/l.

12.2 Patvarumas ir skaidomumas: Žibalo angliavandenilių bioskaidumas mažas. Vandenyje neskyla. Lakieji angliavandeniliai skaidosi atmosferoje.

12.3 Bioakumuliacinis potencialas: Žibalo angliavandeniliai turi savybę nežymiai kauptis gyvuose organizmuose (bandymai su žuvimis; angliavandenilių koncentracijos pastebimai mažėja jas perkėlus į tyrą vandenį).

12.4 Judrumas dirvožemyje: Išsiliejęs žibalas lėtai garuoja nuo žemės ir vandens paviršiaus. Vandenyje šiek tiek tirpsta. Produktas gali įsiskverbti į žemę ir užteršti gruntinius vandenis. Skilimas ypač lėtai vyksta esant anaerobinėms (nedeguoninėms) sąlygoms. Žibalo angliavandeniliai gali susigerti į organinę medžiagą dirvožemyje ar vandens telkinių nuosėdose.

12.5 PBT ir vPvT vertinimo rezultatai

Šioje medžiagoje nėra jokių angliavandenilinių struktūrų, kurios įvertintos kaip PBT arba vPvB.

13 SKIRSNIS. ATLIEKŲ TVARKYMAS

13.1 Atliekų tvarkymo metodai

Atliekos sunaikinamos taikant nukenksminimo būdus, vadovaujantis nacionaliniais reikalavimais ir vietos valdžios patvirtintomis taisyklėmis, arba naudojantis rangovų, kurie turi leidimą naikinti atliekas, paslaugomis. Tvarkant atliekas, įsidėmėti jų keliamus pavojus ir imtis būtinų saugumo priemonių. Asmenys, tvarkantys atliekas, turi dėvėti asmenines apsaugos priemones. Tuščiuose rezervuaruose ir cisternose gali būti produkto liekanų, todėl ant jų turi būti įspėjamieji užrašai, kaip nuorodos apie saugų saugyklų eksploatavimą ir atliekų šalinimą. Tuščios saugyklos kelia gaisro pavojų, nes jose gali būti degaus produkto liekanų ir garų.

14 SKIRSNIS. INFORMACIJA APIE GABENIMA

14.1 JT numeris 1863

14.2 JT laivybos būdingas krovinio pavadinimas JT 1863, aviacinių variklių kuras, 3, III.

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

14.3 Transportavimo pavojingumo klasė	3
14.4 Pakuotės grupė	III
14.5 Pavojai aplinkai	Aplinkai pavojingas, jūros teršalas.
14.6 Specialios atsargumo priemonės	Nėra taikomos.
14.7 Nesupakuotų krovinių transportavimas pagal MARPOL konvencijos II priedą ir IBC kodeksą	Nėra taikomas.

15 SKIRSNIS. INFORMACIJA APIE REGLAMENTAVIMA

15.1 Su konkrečia medžiaga ar mišiniu susiję saugos, sveikatos ir aplinkos teisės aktai

Lietuvoje:

- EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1907/2006 2006 m. gruodžio 18 d. dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/796/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (Europos Sąjungos oficialus leidinys, Nr. L 396, 2006-12-30, klaidų pataisymas – Nr. L 136/3, 2007 05 29).
- KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) 2015/830 2015 m. gegužės 28 d. kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH)
- [EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS \(EB\) NR. 1907-2006 DĖL CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ REGISTRACIJOS, ĮVERTINIMO, AUTORIZACIJOS IR APRIBOJIMŲ \(REACH\)](#) – pagrindinis Europos Sąjungos naujosios cheminių medžiagų tvarkymo politikos teisės aktas.
- 2008 M. GRUODŽIO 16 D. BUVO PASIRAŠYTAS EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) NR. 1272/2008 DĖL CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR MIŠINIŲ KLASIFIKAVIMO, ŽENKLINIMO IR PAKAVIMO, IŠ DALIES KEIČIANTIS IR PANAIKINANTIS DIREKTYVAS 67/548/EEB BEI 1999/45/EB IR IŠ DALIES KEIČIANTIS REGLAMENTĄ (EB) NR. 1907/2006 (REACH REGLAMENTĄ).
- LIETUVOS RESPUBLIKOS CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ ĮSTATYMAS (Žin., 2000. Nr. 36-987; 2004. Nr.116-4329; 2005. Nr. 79-2846; 2006. Nr. 65-2381; 2008. Nr. 76-3000).
- PAVOJINGŲ CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ KLASIFIKAVIMO IR ŽENKLINIMO TVARKA, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrų 2000-12-19 įsakymu Nr. 532/742 ([Žin., 2001, Nr. 16-509](#); [2002, Nr. 81-3501](#); [2003, Nr. 81\(1\)-3703](#), [Nr. 81\(2\)-3703](#), [Nr. 81\(3\)-3703](#); [2005, Nr. 115-4196](#), [Nr.141-5095](#); [2008, Nr. 66-2517](#))
- PAVOJINGŲ CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ PAKUOTĖS REIKALAVIMŲ BEI PAKAVIMO TVARKA, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002-11-19 įsakymu Nr. 599 ([Žin., 2002, Nr. 115-5161](#); [2008, Nr. 53-1989](#))
- Atliekų tvarkymo taisyklės (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 722, Žin.,2004, Nr. 68-2381).
- Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 348, žin., 2002 Nr. 81-3503; 2007 Nr. 6-271).
- Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR)
- LST EN ISO 11683:2002 Pakuotė. Liestinės pavojaus žymės. Reikalavimai.

15.2 Cheminės saugos vertinimas

Reaktyvinių variklių kuro JET A-1 cheminės saugos vertinimas atliktas.

16 SKIRSNIS. KITA INFORMACIJA

16.1. Pakeitimų istorija: SDL versija 01, parengta pagal ES reglamentus 1907/2006 (REACH), 1272/2008 (CLP) ir 453/2010 su vėlesniais pakeitimais.

16.2. Santrumpos ir akronimai

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

Flam. Liq. 3, Degieji skysčiai, 3 pavojaus kategorija. (**H226** Degūs skystis ir garai).

Asp. Tox 1, Plaučių pakenkimo pavojus prarijus, 1 pavojaus kategorija (**H304** Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį).

Skin Irrit. 2, Odos ėsdinimas/dirginimas, 2 pavojaus kategorija. **H315** Dirgina odą.

STOT, 3, Specifinis toksiškumas konkrečiam organui – vienkartinis poveikis, 3 pavojaus kategorija, narkozė (**H336** Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą).

Aquatic Chronic 2, Pavojinga vandens aplinkai – Lėtinis pavojus, 2 kategorija (**H411** Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.)

H226 Degūs skystis ir garai.

H304 Prarijus ir patekus įkvėpavimo takus, gali sukelti mirtį.

H315 Dirgina odą.

H336 Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą.

H411 Toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

P102 Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje.

P210 Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos karštų paviršių. Nerūkyti.

P273 Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

P280 Mūvėti apsaugines pirštines, dėvėti apsauginius drabužius, naudoti akių (veido) apsaugos priemones.

P301+P310 PRARIJUS: Nedelsiant skambinti į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą arba kreiptis įgydytoją.

P331 NESKATINTI vėmimo.

ADR/RID - pavojingų krovinių vežimas kelių transportu/geležinkeliais

ADN(R) – pavojingų krovinių vežimas vidaus vandenų keliais

C&L - Klasifikavimas ir ženklavimas

CAS - Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos numeris

CMR - Kancerogeninės, mutageninės ir toksiškos reprodukcijai cheminės medžiagos

CSV - Cheminės saugos vertinimas

CSA - Cheminės saugos ataskaita

DNEL - Ribinis poveikio nesukeliantis lygis

EC50 - Koncentracija, sukelianti efektą 50 % populiacijos.

EINECS - Esamų Europos komercinių cheminių medžiagų sąrašas

ELINCS - Europos naujų cheminių medžiagų sąrašas

ES - Europos Sąjunga

EK - Europos Komisija

GHS - Pasauliniu mastu suderinta cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklavimo sistema

IU – panaudojimo būdas

IATA – Tarptautinė oro transporto asociacija

ICAO - Tarptautinė civilinės organizacijos asociacija

IMDG Code - Tarptautinio jūra gabenamų pavojingų krovinių kodeksas (IMDG kodeksas)

IUCLID - Tarptautinė cheminių medžiagų informacijos duomenų bazė

IUPAC - Tarptautinė teorinės ir taikomosios chemijos sąjunga

LD50/ LC50 - cheminės medžiagos dozė (koncentracija), sukelianti 50 % testuojamų gyvūnų žūtį.

NOEC - Ilgalaikė neveiksminga koncentracija

OECD - Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija

PBT - Patvarios, bioakumuliacinės ir toksiškos cheminės medžiagos

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

PNEC - Prognozuojama poveikio nesukelianti koncentracija
PS - Poveikio scenarijus
REACH - Cheminių medžiagų registracija, įvertinimas, autorizacija ir apribojimai
PVP - Poveikio valdymo priemonės
SDL - Saugos duomenų lapas
JT - Jungtinės Tautos
UNECE - Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komitetas
NDS - Didžiausia koncentracija.
NDSCh - Didžiausia momentinė koncentracija.
NDSP - Didžiausia leistina koncentracija.
vPvB - Labai patvarios didelės bioakumuliacijos medžiagos.
PBT - Patvarios, bioakumuliacinės ir toksiškos medžiagos.
PNEC - Prognozuojama neveiki koncentracija.
DN(M)EL - Išvestinė ribinė poveikio nesukelianti vertė.
UVCB - Medžiagos, nežinomos ar kintamos sudėties medžiagos, sudėtiniai reakcijų produktai ar biologinės medžiagos.
DLK Didžiausioji leistina koncentracija
DLMK Didžiausioji leistina momentinė koncentracija
DLRK Didžiausioji leistina ribinė koncentracija
LBK Leistina koncentracija biologinėje medžiagoje
BCF Biokoncentracijos koeficientas
LD₅₀ Dozė, nuo kurios miršta 50 % gyvūnų populiacijos narių
LC₅₀ Koncentracija, nuo kurios miršta 50 % gyvūnų populiacijos narių
EC_X Koncentracija, kuriai esant bandymo organizmo augimas arba augimo greitis sumažėja X %
IC₅₀ Koncentracija, kuriai esant slopinama 50 % parametro aktyvumo
STOT Specifinis toksiškumas konkrečiam organui
LOEC Mažiausioji stebimo poveikio koncentracija
NOEC Didžiausioji nestebimo poveikio koncentracija
RID Pavojingų krovinių tarptautinio vežimo geležinkeliais taisyklės
ADR Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais
IMDG Tarptautinis pavojingų krovinių vežimo jūra kodeksas
IATA Tarptautinė oro vežėjų asociacija
CAS Cheminių medžiagų tarnyba
EC EINECS (Europos esamų komercinių medžiagų sąrašas) ar ELINCS (Europos registruotų Cheminių medžiagų sąrašas)
EL₅₀ Poveikio ribinė vertė 50 % tirtos populiacijos
EN Europos standartizacijos komiteto Europos standartas
ES Europos Sąjunga
JT Jungtinės Tautos
LL₅₀ Mirtino poveikio ribinė vertė 50 % tirtos populiacijos
LR Lietuvos Respublika
NOAEC Nepastebėto neigiamo poveikio koncentracija
NOAEL Nepastebėto neigiamo poveikio ribinė vertė
NOEL Nepastebėto poveikio ribinė vertė
PBT Patvari, bioakumuliacinė, toksinė

ŽIBALAS

(REAKTYVINIŲ VARIKLIŲ KURAS JET A-1)

Parengimo data : 2002 12 17

Paskutinio taisymo data 2019 07 15

Versija: 2

Saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti naudojami tik kaip medžiagos saugaus gabenimo, platinimo, naudojimo ir laikymo pagalba. Saugos duomenų lapas nėra produkto kokybės pažymėjimas.

Saugos duomenų lape pateikti duomenys galioja tik duotajam produktui ir negali galioti arba būti pakankami šiam produktui, naudojamam kartu su kitomis medžiagomis ir įvairiai paskirčiai.

Produkto naudotojas privalo laikytis visų galiojančių normų ir teisės aktų ir yra atsakingas už saugos duomenų lape pateiktų duomenų netinkamą naudojimą arba produkto netinkamą naudojimą. Ši **SAUGOS DUOMENŲ LAPŲ** informacija skirta tik šiam produktui, ji netinka derinant šį produktą su kitais ar kitaip jį panaudojant. Tačiau joks atstovavimas ar garantija dėl jos patikimumo ar pilnumo neteikiama. Produkto naudotojas yra atsakingas už teisingą produkto naudojimą ir atsakingas nuspręsti, ar jo reikmėms SDL informacija yra pakankama.

Saugos duomenų lapo pildymo šaltiniai: **gamintojo saugos duomenų lapas**

Patikslinti ir papildyti 1 – 16 saugos duomenų lapo skirsniai.